

האגף לביקורת בחירות ומימון מפלגות

ג' באב התשפ"ב
31 ביולי 2022

הנדון: חוק המפלגות התשנ"ב-1992 השתתפות בבחירות מקדימות לתפקיד חבר הכנסת העשרים וחמש

1. בימים הקרובים צפויות להיערך בחירות מקדימות לתפקיד חבר הכנסת העשרים וחמש.
2. פרק ב' לחוק המפלגות, התשנ"ב-1992 (להלן - החוק) והנחיות מבקר המדינה לפי חוק המפלגות, בדבר ניהול מערכת חשבונות ודיווח בבחירות מקדימות, התשס"ט-2008 (להלן - ההנחיות) חלים על מועמדים המתמודדים בבחירות מקדימות.
3. כעולה מהוראות סעיף 28א לחוק, תקופת הבחירות המקדימות לגביה יש להגיש דוח כספי למבקר המדינה מתחילה ב-3.7.22 ומסתיימת בתום 14 ימים לאחר יום הבחירות המקדימות.
4. החוק קובע מהו סכום הוצאות המרבי שמועמד רשאי להוציא בבחירות מקדימות - "תקרת הוצאות" (סכום זה נגזר ממספר בעלי זכות הבחירה ביום מסירת ההודעה על מערכת הבחירות למשרד מבקר המדינה).
5. להלן פירוט תקופות הבחירות וגובה תקרת הוצאות בהתאם לדיווחי המפלגות למשרד מבקר המדינה:

המפלגה	יום הבחירות המקדימות לתפקיד חבר הכנסת ה-25	תקופת הבחירות	מספר בעלי זכות הבחירה לפי הודעת המפלגה	תקרת ההוצאות (סכום בש"ח)
הליכוד תנועה לאומית ליברלית	10.8.22	24.8.22-3.7.22	*119,326	*330,630
מפלגת העבודה הישראלית	9.8.22	23.8.22-3.7.22	35,637	175,264
מרצ	23.8.22	6.9.22-3.7.22	12,412	128,814

רחוב הארבעה 19, תל אביב טל: 03-6843960 פקס: 03-6843916 פקס מייל 03-6846543 מען למכתבים ת"ד 7024.

תל אביב 6107001 www.mevaker.gov.il

מסמך זה מכיל ממצאי ביקורת של מבקר המדינה. פרסומם ללא נטילת רשות מטעם המבקר אסור על פי סעיף 28(א)(3) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נוסח משולב].

המפלגה	יום הבחירות המקדימות לתפקיד חבר הכנסת ה-25	תקופת הבחירות	מספר בעלי זכות הבחירה לפי הודעת המפלגה	תקרת ההוצאות (סכום בש"ח)
האיחוד הלאומי - תקומה	טרם התקבלה הודעה**	התקופה החלה ב-3.7.22 מועד סיומה לא ידוע בשלב זה	לא ידוע בשלב זה	לא ידוע בשלב זה

* התקרה חלה על המועמדים שייבחרו בידי כלל חברי המפלגה ברשימה הארצית. תקרת ההוצאות של מועמדים שיבחרו במחוזות בידי חברי המחוזות תיקבע לפי מספר בעלי זכות הבחירה בכל מחוז.

6. הדיווח על כלל הפעולות הכספיות, לרבות תרומות וערביות, ייעשה באמצעות המערכת הממוחשבת, אשר נמצאת באתר האינטרנט של משרד מבקר המדינה שכתובתו: www.mevaker.gov.il (להלן - המערכת הממוחשבת). בנוסף, הדוח הכספי יופק באמצעות המערכת הממוחשבת.

7. לצורך השימוש במערכת הממוחשבת, יש למלא טופס בקשה לקבלת הרשאה באתר האינטרנט של משרד מבקר המדינה. **בנוסף**, יש לשלוח את הטופס בחתימת המועמד למשרד מבקר המדינה למייל שכתובתו: elections@mevaker.gov.il ולאחר קבלתו תישלח הרשאת גישה למערכת, הכוללת שם משתמש וסיסמא.

8. מועמד שזו אינה התמודדותו הראשונה בבחירות מקדימות נדרש למלא טופס הודעה על התמודדות נוספת במערכת הממוחשבת (באמצעות שם משתמש וסיסמא שהופקו בעבר) ולהעבירו חתום למשרד מבקר המדינה (במייל).

לנוחותכם להלן מספר דגשים חשובים לעניין ההתנהלות בבחירות מקדימות (אין בדגשים אלה כדי למצות את כל הוראות החוק והנחיות מבקר המדינה):

9. **הודעה על התמודדות** - לפי החוק, על מועמד להודיע למבקר המדינה על התמודדותו בבחירות המקדימות, ובכלל זה התפקיד שעליו הוא מתמודד, ולאשר בהודעתו כי קרא את כל ההוראות הנוגעות לתרומות, הוצאות וניהול חשבונות בבחירות המקדימות והוא מודע להן.

10. **חשבון בנק** - יש לפתוח חשבון בנק שיוחד למערכת הבחירות המקדימות, ובו ינהלו כלל הפעולות הכספיות (קבלת תרומות והוצאת הוצאות). יש לשמור את דפי חשבון הבנק.

11. **ניהול חשבונות** - יש לנהל חשבונות לפי הנחיות שקבע מבקר המדינה, באמצעות המערכת הממוחשבת שבאתר האינטרנט של משרד מבקר המדינה.

12. **שמירת אסמכתאות** - יש לשמור אסמכתאות לכל הפעולות הכספיות הקשורות למערכת הבחירות כגון: אסמכתאות על קבלת תרומות, הזמנות והסכמי התקשרות עם ספקים ונותני שירות, חשבוניות וקבלות, דוחות פעילות ודוחות שעות מאת נותני שירות וכל מסמך שיש בו כדי להבהיר את מהות וגובה ההוצאה. האסמכתאות יבחנו במועד הביקורת.

13. **דיווח על תרומות** - חלה חובה לדווח באופן שוטף על תרומות שהתקבלו (לרבות תרומה עצמית), וזאת באמצעות המערכת הממוחשבת שבאתר האינטרנט של משרד מבקר

מסמך זה מכיל ממצאי ביקורת של מבקר המדינה. פרסום ללא נטילת רשות מטעם המבקר אסור על פי סעיף 28(א)(3) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 [נסח משולב].

המדינה. לתשומת הלב – נתוני התרומות מתפרסמים באופן מיידי לציבור באתר.

14. **הגשת דוח כספי למבקר המדינה** - יש להגיש דוח כספי על ההכנסות וההוצאות בבחירות המקדימות, באמצעות המערכת הממוחשבת, בתוך שישה שבועות מתום מערכת הבחירות המקדימות (חובה זו חלה גם על מי שפרש מהתמודדות). מועמד שהוצאותיו עולות על 100,000 ש"ח - יצרף לדוח הכספי חוות דעת של רואה חשבון (ערוכה לפי טופס 6 להנחיות). מי שלא קיבל תרומות ולא הוציא הוצאות ימסור למבקר המדינה הודעה על כך ולא יהיה מחויב בהגשת דוח כספי (ההודעה תימסר בדרך של תצהיר לפי טופס 3 להנחיות).

תרומות

15. החוק קובע מגבלות באשר לסכום התרומה המרבי שמותר לקבל מתורם ובני ביתו (11,690 ש"ח, למעט תרומות במימון המועמד ובני משפחתו, שסכומן מוגבל עד לגובה תקרת ההוצאות) ובאשר לזהות התורמים ולחוקיות מקור התרומות. לכן, חלה חובה לבדוק את זהות התורמים ומענם ואת חוקיות מקור כל תרומה ולשמור אסמכתאות הולמות, לרבות לגבי תרומות באמצעות אתרי סליקה באינטרנט.

16. **מועמד שהינו נבחר הציבור (חבר הכנסת או שר) בבחירות מקדימות מזכות בהגדרתן בחוק הינו מועמד זכאי, ואסור לו לקבל תרומות לרבות תרומות בשווה כסף** (למעט תרומות במימון המועמד ובני משפחתו). על מועמד המתמודד במסגרת בחירות מזכות ויהיה זכאי למענק עקב הסיבות הקבועות בחוק - להשיב תרומות לתורמים בגובה סכום המענק לו הוא זכאי.

17. תרומות בשווה כסף - אין לקבל בתור תרומות בשווה כסף תרומות שכל מהותן היא תשלום הוצאות כספיות של מערכת הבחירות המקדימות, אלא אם מדובר בקבלת שירות בהתנדבות מהמתנדב עצמו בתחום עיסוקו. כאשר מועמד מקבל תרומה בשווה כסף בהקשר לשירות שניתן בהתנדבות, מוטלת עליו חובה מוגברת לדרוש עם קבלת התרומה לקבל מהתורם מסמכים נאותים המאפשרים לוודא את זהות התורם, את שווי התרומה ואת עמידת התרומה במגבלות שנקבעו בחוק ובהנחיות.

18. גיוס תרומות מהציבור ואיסור על הענקת תשורות לתורמים - אין לכרוך קבלת תרומות במתן תשורה לתורמים, במישרין או בעקיפין, ואולם, איסור זה אינו חל על דברים שאין להם ערך כלכלי בפני עצמם ושעיקר שימושם או ייעודם הוא תעמולת בחירות (למשל: מדבקות, גלויות, חומר תעמולה מודפס, כובעים שעליהם שם או סיסמה של המועמד וכיו"ב).

הוצאות

19. הוצאות הבחירות הן הוצאות בגין מערכת הבחירות שמוצאות בתוך תקופת הבחירות או לפני. הוצאות שיוצאו לאחר תקופת הבחירות - לא יוכרו כהוצאות בחירות, למעט התחייבויות להוצאות שהתהוו בתקופת הבחירות.

20. למועמד שהינו נבחר ציבור¹, אסור להוציא הוצאות לפני תחילת תקופת הבחירות.

21. דמי השתתפות בבחירות המקדימות - מהווים חלק מהוצאות הבחירות, וחלה חובה לכלול הוצאות אלו בדוח הכספי.

22. כנסים - חובה לשאת בעלויות של כנס (אף אם לא אורגן ע"י מועמד והוא רק הזמן להשתתף בו עם אחרים) ולכלול את העלויות בדוח הכספי. כאשר מועמד משתתף בכנס

¹ "נבחר הציבור - ראש ממשלה, שר, סגן שר, חבר הכנסת, ראש רשות מקומית או חבר מועצת רשות מקומית" (ס' 28א. לחוק).

- עם מועמדים נוספים - עליו לשאת באופן יחסי בעלויות הכוללות של הכנס.
23. חובת ניכוי מס במקור משכר פעילים ועובדים - יש לשלם את סכום המס המיוחד על פי השיעור שנקבע בחוק מיסוי תשלומים בתקופת בחירות, התשנ"ו-1996, ולכלול אותו במסגרת ההוצאות בדוח הכספי.
24. הוצאות בגין רכוש קבוע (כגון מחשבים ומוצרי חשמל) - הוצאות הרכישה יוכרו באופן יחסי לאור מבחני סבירות ובהתחשב בנסיבות הקונקרטיות.
25. העסקת קרובי משפחה - נדרשות ראיות חזקות במיוחד כדי לשכנע שהעסק או הספק אכן מתמחה במתן השירות הנטען ושניתן למועמד שירות בשווי ההוצאה הנטענת ובקשר לבחירות (יידרש להמציא דוחות פעילות שוטפים, מסמכים בדבר זהות העובדים שנתנו את השירותים, מומחיותם והכשרתם, היקף שעות העבודה, אופן חישוב השכר, התמחות העסק במתן השירות, לרבות ראיות למתן שירות דומה לגורמים אחרים ועוד).
26. דמי הצלחה (בונוס) - אין להתנות תשלום עבור שירות בתוצאת הבחירות.
27. הוצאות שהוצאו בידי אחר - כאשר ההתקשרות עם נותן השירות כרוכה בביצוע הוצאות עבור מועמד, יש להקפיד על עריכת הסכמים מפורטים ומלאים ועל שמירת אסמכתאות להוצאות עבור שירותים אלה.
28. פרסומים באינטרנט וברשתות חברתיות - יש לשמור אסמכתאות הולמות שיאפשרו לקשר בין הפרסומים לבין עלותם לרבות: הסכמי התקשרות והזמנות, חשבוניות וקבלות, דוח מפורט באשר לפרסומים הכולל את שם הפרסום, תקופת הפרסום, מקום הפרסום ועלות כל פרסום וכן את העתקי הפרסומים. האסמכתאות האמורות יוצגו במועד הביקורת.
29. חובת שקיפות בתעמולת בחירות - לפי הוראות סעיף 1א2 לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 מוטלת חובת שקיפות על תעמולה שמפרסם מועמד או על תעמולה שפורסמה לטובתו תמורת תשלום לרבות פרסומים באינטרנט וברשתות חברתיות. לפי הוראת הסעיף אין לפרסם מודעה "בלי שהיא נושאת את שם האדם האחראי על הזמנתה ואת הדרכים ליצירת קשר איתו".
30. לנחותכם - ניתן למצוא את הוראות הנוגעות לבחירות המקדימות באתר האינטרנט של מבקר המדינה ובין היתר את הוראות החוק, הנחיות מבקר המדינה לניהול חשבונות ומדריך למועמד בקישור:

<https://www.mevaker.gov.il/he/mimun/Pages/MimunLaws.aspx>

31. לשאלות אפשר לפנות לאגף לביקורת בחירות ומימון מפלגות במשרד מבקר המדינה, באמצעות מייל שכתובתו: elections@mevaker.gov.il.

בכבוד רב,

חנה רותם
מנהלת האגף